KULTUR STYRELSEN

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

ØSTERGADE 9, NYORD

VORDINGBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	18.02.2011
Besigtiget af:	Simon Harboe
Journalnummer:	2011-7.82.07/390-0001
Kommune:	Vordingborg Kommune
Adresse:	Østergade 9, Nyord, 4780 Stege
Betegnelse:	Østergade 9, Nyord
Fredningsår:	1972
Omfang:	*Den firelængede gård (sydlængen fra 1700-tallet, de øvrige bygninger fra 1800-tallet).*

BYGNINGSBESKRIVELSE

Østergade 9 er en trelænget bindingsværksgård med en mindre fritliggende, fjerde længe, som ligger i den nordlige udkant af landsbyen Nyord. Beboelseslængen, som tidligere rummede beboelse og stald, vender mod syd, mens de tidligere avlslænger vender mod øst og nord. Den mindre, fritliggende længe afgrænser gårdspladsen mod vest. Længerne, som står på delvist synlige syldsten er kalket over stok og sten og har delvist gennemstukne bjælkehoveder og sugfjæl, overgavle er i lodrette, sortmalede brædder samt stråtækte tage med mønning af halm og net. I beboelseslængen er vinduerne ældre og traditionelle, opsprossede vinduer, mens der i avlslængerne sidder traditionelle støbejernsstaldvinduer.

I det indre er beboelseslængen indrettet med et åbent, gennemlyst rumforløb med nyere køkken, bad og toilet, delvist efterisolerede vægge samt nyere overflader på gulve og lofter. I længen ses flere ældre, fritlagte stolper og bjælker, ligesom der findes et ældre ildsted med skorstenshammer. Den fritliggende længe er indrettet til beboelse med gennemgående nyere overflader, mens de tidligere stald- og ladelænger, der aktuelt anvendes til opbevaring, har bevaret enkelte spor efter deres tidligere funktioner.

BYGNINGSHISTORIE

Sydlængen er fra 1700-tallet, de øvrige længer fra 1840erne.
Gården blev gennemgribende istandsat i 1990erne og i begyndelsen af det 21. århundrede.

KILDER

Ingen angivet

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Kun få landsbyer i det østlige Danmark har i en grad som Nyord bevaret det typiske landsbypræg fra før udskiftningen, med tofter, gårde, huse, torve, gader og stræder samlet i et kompakt og tæt bebygget fællesskab, som ydermere er klart afgrænset fra den omkringliggende eng og ager. Østergade 9 er en af de gårde som tydeligt aftegner kanten af landsbyen og som med sin placering, formfuldendte, traditionelle arkitektur og markante størrelse, i meget høj grad bidrager til forståelsen og opretholdelsen af dette kulturmiljømæssigt interessante, og ganske sjældne bebyggelsesmønster.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Gårdens kulturhistoriske værdier knytter sig til anlæggets velbevarede ydre, herunder de forskellige længers tidligere funktioner, som stadig tydeligt lader sig aflæse i antallet og udformningen af vinduer og døre. Hertil kommer de visse steder lavtsiddende, gennemstukne bjælkehoveder som vidner om tidligere styrterum samt de ældre bygningsdele i form af beboelseslængens blyindfattede vindue og længernes revledøre med beslag.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Arkitektonisk fremtræder Østergade 9 i det ydre som et særdeles velbevaret, traditionelt gårdanlæg der omslutter en pigstensbelagt gårdsplads. Udtrykket er enkelt og homogent med hvidkalkede mure, traditionelle vinduer og lange, ubrudte tagflader. Farvesætningen er ligeledes enkel, idet gårdens vinduer og beboelseslængens døre er holdt i en lys grøn nuance, mens avlslængernes døre og lemme er sortmalede. Eneste element som bryder med den beherskede, traditionelle fremtræden, er beboelseslængens herskabelige hoveddør som er indrammet af kanellerede søjler og afsluttet af en flad trekantgavl med roset og profileret gesims.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I gårdens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til længernes placering på kanten af byen, til det traditionelle udtryk med hvidkalket bindingsværk, opsprossede vinduer, revledøre og –port samt til de gennemstukne bjælkehoveder og ubrudte tagflader af strå. Hertil kommer længernes generelle materialeholdning samt sydlængens indrammede hoveddør. I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den ældre bindingsværkskonstruktion.

ANBEFALINGER

Ingen angivet